

Epost: post@rovdyrvern.no

Klima- og miljødepartementet ved Statsforvalteren i region 2

Rovviltnemnda region 2

Dato: 16.05.2026

Klage fra Aktivt Rovdyrvern på vedtak om kvote for betinget skadefellingskvote ulv og bjørn i region 2 (2026–2027)

1. Innledning og klageinteresse

ARV viser til rovviltnemndas vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv (2) og brunbjørn (1) i region 2 for perioden 1. juni 2026 til 15. februar 2027. Vedtaket påklages i sin helhet. Klageinteressen er klar, da vedtaket gjelder arter som er nasjonalt og internasjonalt truet, og som omfattes av strenge rettslige vernebestemmelser. Vedtaket har betydelige konsekvenser for naturmangfoldet og for Norges oppfyllelse av sine forpliktelser etter naturmangfoldloven, Bernkonvensjonen, Bonnkonvensjonen og Grunnloven § 112.

2. Mangelfullt kunnskapsgrunnlag etter naturmangfoldloven § 8

Nemnda har ikke dokumentert hvilket kunnskapsgrunnlag som ligger til grunn for vedtaket. Det foreligger ingen henvisning til Rovdatas bestandsrapporter, ingen vurdering av genetisk status for ulv, ingen tallfesting av skadeomfang, ingen vurdering av effekten av forebyggende tiltak og ingen økologisk analyse. Naturmangfoldloven § 8 krever at beslutninger skal bygge på «vitenskapelig kunnskap» om artenes bestandssituasjon og økologiske funksjon. Et vedtak som mangler dokumentert kunnskapsgrunnlag er rettslig ugyldig. Nemnda har ikke engang forsøkt å sannsynliggjøre at kunnskapskravet er oppfylt. Dette er en alvorlig saksbehandlingsfeil.

3. Føre-var-prinsippet etter naturmangfoldloven § 9 er ikke anvendt

For ulv og brunbjørn foreligger betydelig usikkerhet knyttet til både bestandsstørrelse, genetisk levedyktighet og samlet belastning. Ulven i Norge er genetisk marginal, og Norge har gjentatte ganger fått kritikk for manglende ivaretagelse av genetisk viktige individer. Når kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt, skal føre-var-prinsippet slå inn. Nemnda har ikke vurdert risikoen for negativ bestandsutvikling, og har dermed brutt naturmangfoldloven § 9. Et vedtak som ikke anvender føre-var-prinsippet i en situasjon med betydelig usikkerhet er ugyldig. Nemnda har heller ikke vurdert det faktum at ulv befinner seg under bestandsmålet.

4. Samlet belastning etter naturmangfoldloven § 10 er ikke vurdert

Nemnda har ikke vurdert den totale belastningen artene utsettes for. Dette gjelder lisensfelling, skadefelling, ulovlig jakt, trafikkdødelighet, genetisk svekkelse og effekten av gjentatte uttak i randsoner. For ulv er dette særlig alvorlig, da bestanden ligger under Stortingets bestandsmål og er genetisk svært sårbar. For brunbjørn er det betydelig avgang

gjennom lisensfelling og skadefelling nasjonalt. Bestanden ligger under målet. Naturmangfoldloven § 10 krever at samlet belastning vurderes før vedtak fattes. Nemnda har ikke gjort dette. Manglende vurdering av samlet belastning er en grunnleggende saksbehandlingsfeil som alene gjør vedtaket ugyldig.

5. Vilkårene i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b er ikke oppfylt

Skadefelling kan kun tillates når det foreligger konkret risiko for skade, når andre tiltak er vurdert utilstrekkelige, og når felling er nødvendig og forholdsmessig. Nemnda dokumenterer ingen akutte skadesituasjoner, ingen vurdering av forebyggende tiltak og ingen vurdering av nødvendighet. Det foreligger ingen konkret skadehistorikk som tilsier at skadefelling er nødvendig for noen av artene. Nemnda har dermed ikke hjemmel for å fastsette skadefellingskvoter. Et vedtak som ikke oppfyller vilkårene i § 18 er ulovlig.

6. Feiltolkning av bestandsmål og forvaltningsmessig myndighet

Nemnda hevder at den har myndighet fordi det ikke finnes ynglingsmål for ulv og brunbjørn i regionen. Dette er en rettslig feilslutning. Manglende ynglingsmål fritar ikke nemnda fra å følge naturmangfoldloven §§ 5 og 8–12. For ulv er situasjonen særlig alvorlig, da bestanden nasjonalt ligger under bestandsmålet, og Norge har internasjonale forpliktelser knyttet til genetisk levedyktighet. Nemnda har ikke vurdert disse forholdene. Det er ikke adgang til å fastsette skadefellingskvoter for en art som ligger under bestandsmålet uten en særskilt og grundig begrunnelse, noe som ikke foreligger.

7. Økologiske forhold og artenes rolle i økosystemet er ikke vurdert

Rovdyr har dokumentert viktige økologiske funksjoner, blant annet regulering av byttedyrbestander, påvirkning av beitepress, sykdomsdynamikk og økosystemstruktur. Naturmangfoldloven § 12 krever at økologiske funksjoner skal ivaretas. Nemnda har ikke vurdert hvordan uttak påvirker økosystemet, og dette er en alvorlig mangel. Et vedtak som ikke vurderer økologiske konsekvenser er i strid med lovens formål og prinsipper.

8. Særlige vilkår for ulv er uklare, utilstrekkelige og rettslig uholdbare

Nemnda krever at «mulige tiltak» skal iverksettes for å avklare genetisk status. Dette er uklart, uforpliktende og gir ingen garanti for at genetisk viktige individer ikke felles. Uklare vilkår strider mot forvaltningsrettens krav til forutberegnelighet og presisjon. Det er heller ikke vurdert hvordan genetisk viktige individer skal identifiseres i praksis, eller hvordan tidskritiske situasjoner skal håndteres. Dette er i strid med både naturmangfoldloven og Bernkonvensjonens krav til beskyttelse av genetisk viktige individer.

9. Mangelfull begrunnelse etter forvaltningsloven § 25

Nemnda begrunner ikke hvorfor kvotene er satt på det aktuelle nivået, hvilke data som ligger til grunn, hvorfor alternative tiltak ikke er tilstrekkelige, eller hvordan vedtaket påvirker bestandsmål og samlet belastning. Dette er en klar mangel etter forvaltningsloven § 25. Feilen kan ha virket inn på vedtakets innhold og gjør vedtaket ugyldig etter forvaltningsloven § 41.

10. Nemndas henvisning til «akutte skadesituasjoner» er ikke bare vag – den er rettslig irrelevant.

Region 2 har i en årrekke vært blant landets mest rovdyrfattige områder, og dokumentert

skade fra ulv og brunbjørn er nærmest fraværende. Når nemnda likevel bruker «erfaringer med akutte skadesituasjoner» som begrunnelse for å fastsette skadefellingskvoter, er dette ikke en faktisk vurdering, men en politisk formulering forkledd som faglig argumentasjon. Naturmangfoldloven krever konkret risiko, ikke hypotetiske scenarier eller diffuse «erfaringer».

Skadefelling kan ikke brukes som et beredskapstiltak – og det er nettopp det nemnda forsøker å gjøre. Naturmangfoldloven § 18 åpner for skadefelling *kun* når det foreligger en konkret, dokumentert risiko for skade. Det er ikke adgang til å fastsette kvoter «i tilfelle» noe skulle skje. Dette er ikke en tolkning – det er lovens ordlyd og forarbeidenes klare intensjon. Når nemnda fastsetter kvoter uten at det foreligger skade, misbruker den hjemmelen og utvider sin myndighet på en måte lovgiver aldri har åpnet for.

Region 2 har ingen fast bestand av ulv eller bjørn – og dermed heller ingen skadehistorikk som kan begrunne kvoter. Det er et grunnleggende forvaltningsprinsipp at tiltak skal stå i forhold til problemet. I region 2 finnes det knapt ulv eller bjørn, og de få individene som streifer gjennom området, har høy økologisk og genetisk verdi. Å fastsette skadefellingskvoter i en region uten fast bestand er faglig uforsvarlig og rettslig uholdbart. Det er ikke forholdsmessig, ikke nødvendig og ikke dokumentert.

Nemnda unnlater å vise til tall – fordi tallene ikke støtter vedtaket. FKT-statistikk viser at region 2 har blant landets laveste tap av husdyr til rovdyr. Dette gjelder særlig ulv og bjørn. Når nemnda likevel påstår at skadefelling er nødvendig, uten å vise til ett eneste tall, én eneste hendelse eller én eneste faglig vurdering, bryter den både naturmangfoldloven § 8 og forvaltningsloven § 25. Et vedtak som ikke bygger på dokumenterte fakta, men på antakelser, er ugyldig.

Manglende vurdering av alternative tiltak er et direkte lovbrudd. Naturmangfoldloven § 18 krever at andre, mindre inngripende tiltak skal være vurdert og funnet utilstrekkelige før felling kan tillates. I en region med minimal skadehistorikk er det åpenbart at forebyggende tiltak vil være tilstrekkelige. Nemnda har ikke vurdert dette. Dermed er vilkåret om nødvendighet ikke oppfylt. Et vedtak som ikke vurderer alternativer, er ikke bare svakt – det er ulovlig.

Skadefelling av streifdyr er økologisk og genetisk destruktivt. Ulv og bjørn som streifer gjennom region 2, er ofte unge individer som bidrar til genetisk utveksling mellom delbestander. Å åpne for skadefelling av slike individer uten konkret skadegrunnlag er i strid med naturmangfoldloven § 5 og § 12, og bryter med Norges forpliktelser etter Bernkonvensjonen. Nemnda har ikke vurdert dette, og det er en alvorlig saksbehandlingsfeil.

Skadesituasjonen i region 2 er ikke bare et svakt argument – den er et bevis på at vedtaket er politisk motivert, ikke faglig forankret. Når en nemnd fastsetter skadefellingskvoter i en region der det knapt finnes rovdyr og der skadeomfanget er nær null, er det ikke lenger snakk om forvaltning. Det er snakk om symbolpolitikk. Naturmangfoldloven er ikke et verktøy for å tilfredsstille pressgrupper. Den er en vernelov. Nemnda har ikke anvendt loven slik den skal anvendes.

11. Konklusjon

Skadesituasjonen i region 2 kan ikke – verken juridisk, økologisk eller forvaltningsfaglig – begrunne skadefellingskvoter på ulv og bjørn. Nemndas begrunnelse er vag, udokumentert og i strid med lovens krav til kunnskapsgrunnlag, føre-var-prinsippet, vurdering av samlet belastning og forholdsmessighet. Dette er ikke et lovlig vedtak. Det er et vedtak som må oppheves.

12. Påstand

På bakgrunn av de ovennevnte forhold anføres det at vedtaket er i strid med naturmangfoldloven §§ 5, 8–12 og 18, i strid med forvaltningsloven §§ 24 og 25, fattet på sviktende faktum og mangelfullt kunnskapsgrunnlag, uforholdsmessig og unødvendig, og økologisk uforsvarlig. Vedtaket må derfor oppheves i sin helhet. Dersom departementet mener at saken ikke er tilstrekkelig opplyst, må den sendes tilbake til nemnda for ny behandling i tråd med naturmangfoldlovens krav.

Ida Skjerden
for Aktivt Rovdyrvern (ARV)